

Ole Stavads ordførertale om regeringens strukturreform

Taler

Ole Stavad
Medlem af Folketinget for
Socialdemokratiet

Dato

29. oktober 2004

Sted

Folketinget

Tak til SF for at rejse en Forespørgsel, så vi kan få lejlighed til at drøfte det spørgsmål, som uden sammenligning er den største udfordring vi står over for i denne Folketingssamling – og som uden tvivl vil få vidtrækkende konsekvenser mange år ud i fremtiden.

SF sætter i sin Forespørgsel fokus på de helt afgørende dele af den strukturreform, regeringen har aftalt med Dansk Folkeparti. Næmlig de økonomiske konsekvenser af reformen. Demokratiet i en ny struktur, fagligheden på de tunge sociale områder og risikoen for, at miljøinteresserne bliver overtruffet af mere kortsigtede økonomiske interesser.

Det helt store problem er, at regeringen har valgt at gennemføre sin helt egen reform, uden at lytte til sagkyndige og andre med erfaring og indsigt på området. Vi har gennem de seneste uger kunne læse i ugebrevet Mandag Morgen, at de tre uafhængige eksperter, som var med i Strukturkommissionens arbejde, nærmest har følt sig misbrugt.

Ministeren havde brug for et alibi, men har ikke haft noget reelt ønske om at

bruge udredningen fra Strukturkommissionen som et sagligt forarbejde for en reform. Det samme gælder indspil fra Ministerens eget sagkyndige udvalg inden for sundhedsområdet med sundhedsprofessor Kjeld Møller Pedersen som formand.

Helt uden at overdrive kan man roligt påstå, at aldrig nogen sinde har en regering sat en så stor reform i søen, hvor konsekvenserne er så dårligt belyst og dermed næsten uden kendskab til reformens reelle konsekvenser for hele den danske befolkning. Det er udtryk for en magtfuldkommenhed hos regeringen, som andre skal betale prisen for.

På nuværende tidspunkt ved vi meget lidt om de økonomiske konsekvenser af den reform, der er aftalt. Der flyttes rundt på store milliardbeløb, uden at de kommuner der får ansvaret ved, om der er økonomi til at løse opgaverne.

Regeringen vil gennemføre reformen i denne Folketingssamling, men først tage stilling til de økonomiske konsekvenser og problemer efter et valg – siger man. Man går så vidt i aftalen mellem VKO-partierne på det sociale område, så man vil gennemføre lovgivningen, men samtidig åbner en dør for at afskaffe den igen, inden den træder i kraft, hvis ikke man kan løse de økonomiske problemer.

Vi ved stort set heller ikke noget konkret om de økonomiske konsekvenser inden for sundheds- og sygehusområdet. Hverken konsekvenserne for de nye regioner, som får ansvaret for sygehusene, eller for kommunerne, der skal betale ca. 15 pct. af sygehusudgifterne og bære det fulde ansvar for genoptræning og for social psykiatrien, så snart patienten er udskrevet. Vi har heller ikke set

nogen faglig dokumentation for, at det er den rigtige måde at dele opgaverne op på.

Socialdemokratiet var fra starten positive over for at se på en ændret struktur. Vi mener også at der er et behov for at skabe stærkere enheder med større faglighed og som er mere økonomiske robuste. Vi har været bekymrede for, at det lokale demokrati med den voldsomme vækst i de mange kommunale samarbejder og fællesskaber, som let bliver meget uigennemskuelige for borgerne.

Derfor var vores indgang til hele diskussionen om en ny struktur, at den skulle styrke demokratiet, øge fagligheden og skabe mere økonomisk robuste kommuner. Alt sammen for at sikre borgerne reel medindflydelse og den bedst mulige betjening. Derudover mener vi, at de nye regioner skal være stærke dynamoer i en regional udvikling af alle dele af landet. Vi frygter, at regeringens ideologiske projekt sammen med Dansk Folkeparti vil få det stik modsatte resultat.

Der findes intet fagligt belæg for at kommuner på 20-30.000 indbyggere kan betjene borgerne med de nye opgaver man flytter over til kommunerne. Vi risikerer at nogle af vore mest sårbare medborgere kommer til at betale prisen. Alternativt, at vi ser nye uigennemsigtige samarbejder, som vil undergrave borgernes demokratiske rettigheder på helt centrale velfærdsområder. Regeringen taler om mere nærdemokrati, men reelt vil resultatet blive en stærkere centralisering.

Tilsvarende risikerer vi, at kortsigtede økonomiske interesser kommer til at

overtrumfe de langsigtede miljø- og naturmæssige interesser, når opgaverne flyttes over til kommunerne. Det er ikke udtryk for manglende tillid til vore lokalpolitikere, men en ærlig erkendelse af den rollefordeling der er, hvor vore lokalpolitikere først og fremmest tænker i vækst og udvikling i den kommune, som de har ansvaret for.

Der er grund til at rose vore lokalpolitikere for den måde de er i gang med at løse deres del af opgaven på, med de præmisser som regeringen har givet dem. Jeg har dog hørt mange lokalpolitikere være bekymrede for, at VKO-flertallet nærmest har fralagt sig ethvert overordnet ansvar for den geografiske inddeling i nye kommuner. Her har ikke været meget hjælp at hente. Regeringen har helt set bort fra, at valgfrihed for én kommune fuldstændig kan fjerne valgmulighederne for andre nabokommuner.

Selv om jeg generelt godt vil rose vore lokalpolitikere, må vi også erkende, at der har været store forskelle i måden, man har grebet tingene an på. Nogle steder har man set en god dialog mellem folkevalgte og borgerne. Andre steder har man nærmest signaleret, at det var en alt for vigtig sag at spørge borgerne om. Her skal vi huske på, at hverken den nuværende regering og Folketing eller lokale folkevalgte har fået noget som helst folkeligt mandat til at skabe en ny struktur. Indenrigsministeren og hans parti ikke så meget som antydede forud for sidste valg, at man ville gennemføre ”vor generations største reform”, som ministeren siger.

Det var også på den baggrund, at en samlet opposition opfordrede statsministeren til under åbningsdebatten, at han udskiver Folketingsvalg inden reformen vedtages i Folketinget. Det blev desværre kun mødt af hånlig latter fra regeringsbænkene. Igen et tegn på den magtfuldkommenhed der har bredt sig i regeringen. Det signalerer både manglende respekt for et ordentligt demokrati

og for andres synspunkter og holdninger.

Efter et valg, når vi forhåbentlig har et andet flertal med en ny regering, vil der blive mulighed for at ændre i reformen. De helt uafklarede økonomiske spørgsmål, skaber en selvstændig usikkerhed om behovet for ændringer. Det gælder i særlig grad på det sociale område og i forhold til hele den nye konstruktion på sundheds- og sygehusområdet. Her kan de præcise svar først gives, når vi kender de økonomiske vilkår.

Som tiden går, må vi acceptere, at de geografiske grænser – som de nu er ved at blive aftalt ud over landet – kommer til at ligge fast. Alt andet vil skabe helt kaotiske tilstande, som intet ansvarligt parti kan tage ansvaret for.

Vi er dog stærkt fortørnede over, at regeringen end ikke har sikret en rimelig balance mellem de 5 regioner. Heller ikke her har regeringen lyttet til de sagkyndiges råd om antallet af sundhedsregioner.

Under alle omstændigheder vil en ny regering efter et valg gennemføre ændringer på miljøområdet for at sikre, at miljøet ikke skal tilsidesættes af kortsigtede økonomiske interesser. Tilsvarende hensyn gælder i forhold til den fysiske planlægning.

Vi vil fastholde en national beskæftigelsespolitik med et utvetydigt nationalt

økonomisk ansvar.

Vi vil sikre, at der er de rigtige faglige tilbud til handicappede og øvrige socialt udsatte grupper, ved at fastholde ansvaret for specialiserede institutioner i de nye regioner – uanset om det handler om voksne eller børn og unge.

Vi vil fastholde inddrivelsesopgaven for personer i kommunerne, hvis ikke regeringen allerede har gennemført en ændring inden valget.

Vi vil fastholde de folkevalgte i regionerne på deres ansvar for det samlede budget. Derfor skal de også have et direkte ansvar for både udgifter og indtægter.

De nye regioner skal langt stærkere bære ansvaret for en regionalpolitisk udvikling. Det betyder at opgaven ikke bliver at begrænse deres muligheder, men tværtimod at skabe råderum for et stærkt samarbejde lokalt og regionalt mellem regioner, kommuner, forsknings- og uddannelsesinstitutioner, erhvervsliv, lønmodtagerorganisationer og alle øvrige lokale og regionale aktører.

Sidst men ikke mindst er der et stort behov for at skabe tryghed hos de mange medarbejdere, som berøres af reformen. Den kan kun lykkes, hvis det sker i et tæt samspil med de ansatte på alle niveauer.

Jeg skal beklage, at regeringen i sin selvtilstrækkelighed har valgt at gennemføre en så stor reform i konfrontation med en samlet opposition. Jeg mindes tidligere statsminister Poul Schlüter der sagde: ”ideologi er noget bras”. Det er jeg egentlig ikke enig i, men når ideologien bruges så enøjjet, for at nå regeringens politiske mål for at undergrave en velfungerende offentlig sektor for i stedet at skabe markedsgørelse med udlicitering og privatisering, ja så må jeg være enig med Poul Schlüter. Så bliver ideologi noget bras.

Kilde

folketingstidende.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Folketingstale, Politisk tale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/ordfoerertale-om-regeringens-strukturereform>